

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal Natuur &
Regio**
Directie Natuur en Biodiversiteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum 20 september 2012
Betreft aanbidding TEEB-Stad boek

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u de studie 'TEEB-Stad' aan. TEEB-Stad is een gezamenlijk initiatief van het Rijk en tien gemeenten. De gemeente Apeldoorn is trekker en er wordt samengewerkt met het bureau Witteveen en Bos. Deze studie is de derde publicatie van een serie van zes Nederlandse studies die wordt uitgebracht in het kader van TEEB ('The Economics of Ecosystems and Biodiversity') voor Nederland¹. Met TEEB voor Nederland wil het kabinet de economische en maatschappelijke waarde van ecosysteemdiensten en biodiversiteit in termen van kosten en baten inzichtelijk maken. Naast de twee al aan uw kamer aangeboden studies zijn er ook studies gaande over ruimtelijke afwegingen (TEEB Fysiek), Nederlandse handelsketens en over Caribisch Nederland. Het kabinet beoogt met deze TEEB-studies bij te dragen aan bewustwording bij ondernemers en overheden van de economische en maatschappelijke betekenis van ecosysteemdiensten en biodiversiteit door deze te waarderen en zo mogelijk te monetariseren. Bij TEEB-Stad is het doel hiervan om de maatschappelijke baten van groenblauwe maatregelen als vanzelfsprekend mee te nemen in investeringskeuzes en besluitvorming rond ruimtelijke projecten.

Ons kenmerk
DGNR-NB / 12324179

Bijlage(n)
1

Grote winst is te behalen als al vroeg in de ontwerpfase op zoek wordt gegaan naar mogelijke baten van een groenontwikkeling. De uitkomsten laten namelijk zien dat een groene leefomgeving een groot netto maatschappelijk rendement oplevert, waar ook de biodiversiteit in meelift. Uit de voorbeeldcases van de deelnemende gemeenten blijkt bijvoorbeeld dat groen anderhalf tot twee keer meer aan baten oplevert dan de kosten voor investering en onderhoud. Zoals besparing op zorgkosten, meerwaarde van onroerend goed, besparing op energiekosten en besparing op afvoer- en zuiveringskosten van regenwater. Dit zijn relevante uitkomsten aangezien een steeds groter deel van de mensheid in stedelijk gebied woont en werkt.

Als de baten inzichtelijk zijn, is er een goede basis om gesprekken met andere partijen aan te gaan, zoals met beleggers, vastgoedontwikkelaars, gezondheidszorg, bedrijfsleven, sociale instellingen, waterschappen, grondbedrijven enzovoort. De aanleg en het onderhoud van het openbaar groen in en om de stad wordt dan niet meer per definitie als opgave voor de overheid gezien.

¹ De eerste studie 'TEEB Groen, gezond en productief', is op 16 mei 2012 aan uw Kamer gezonden (TK 2011-2012, 26 407, nr. 61). De tweede studie 'TEEB voor het Nederlandse bedrijfsleven' (TK 2011-2012, 26407, nr.62) is op 21 juni 2012 aan uw Kamer gezonden.

TEEB-Stad heeft duidelijk gemaakt dat de bijdrage van groen aan de stedelijke economie inzichtelijk is te maken. Toch zal de implementatie van dit instrument niet vanzelf gaan. Het vraagt een andere werkwijze dan doorgaans in ruimtelijke leefomgevingsplannen wordt gehanteerd. Het is daarom belangrijk om de komende tijd het instrument niet alleen te promoten, maar ook gemakkelijk toegankelijk te maken en mensen uit de praktijk te leren hoe ze het kunnen hanteren. Inmiddels hebben verschillende organisaties aangegeven een rol te willen spelen in dit vervolg.

(w.g.) dr. Henk Bleker
Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie